

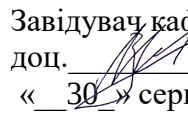
**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

Навчально-науковий інститут загальноуніверситетської підготовки
Кафедра суспільно-гуманітарних наук

ПОГОДЖЕНО

Гарант ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування»
доц. Сергій КОСТОРНОЙ
«27» серпня 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри суспільно-гуманітарних наук
доц. Володимир МИХАЙЛОВ
« 30 » серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Соціальна психологія»

для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр»
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
за ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування»
(на основі повної загальної середньої освіти)
факультет економіки та бізнесу

2024 – 2025 н.р.

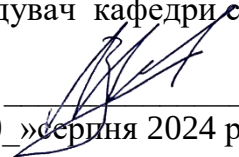
Робоча програма навчальної дисципліни «Соціальна психологія» для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» за ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» (на основі повної загальної середньої освіти) факультет економіки та бізнесу. Запоріжжя, ТДАТУ ім. Д. Моторного, 2024. 12 с.

Розробник: Єременко Л. В. к. психол. н., доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри суспільно-гуманітарних наук.

Протокол №1 від 30 серпня 2024 року

Завідувач кафедри суспільно-гуманітарних наук

доц. Володимир МИХАЙЛОВ
«_30_»серпня 2024 року

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» за ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» (на основі повної загальної середньої освіти)

Протокол від «30» серпня 2024 року №_1

Голова, доц. Юлія ВОРОНІНА

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання (денна або заочна)	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»	Обов’язкова (обов’язкова або за вибором студента)	
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»	Курс	Семестр
Змістових модулів – 2		1-й	2-й
		Вид занять	Кількість годин
Тижневе навантаження: Аудиторних занять – 2 год. самостійна робота студента – 5,6 год.	Ступінь вищої освіти «Бакалавр»	Лекції	12 год.
		Лабораторні заняття	--
		Практичні заняття	10 год.
		Семінарські заняття	--
		Самостійна робота	68 год.
		Форма контролю: диференційований залік (екзамен або диференційований залік)	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Соціальна психологія» є формування у здобувачів вищої освіти адекватного уявлення про предмет, методи та завдання соціальної психології, про її основні категорії, про місце серед інших гуманітарних наук; знайомство з основними закономірностями формування, функціонування та розвитку психіки сучасної людини, як продукту еволюції вищої форми матерії у ході суспільно-історичного процесу. Формування систематизованого комплексу знань про соціальну психологію як одного з напрямів психологічної науки, яка вивчає закономірності спілкування та сумісної діяльності людей, залучених у різні соціальні групи, а також характеристики самих груп; закономірності соціальної поведінки людей і цілих груп, методи

емпіричного дослідження цієї поведінки і набір ефективних засобів і технологій соціального впливу на таку поведінку.

Основні завдання вивчення дисципліни «Соціальна психологія» полягають в теоретичній та практичній підготовці здобувачів вищої освіти з питань:

- розширення професійної ерудиції, кругозору, вироблення наукового світогляду;
- ознайомлення з базовими категоріями, поняттями й основними методологічними і дослідницькими проблемами соціальної психології, з різноманітною проблематикою соціальної психології особистості та пізнання;
- характеристики процесу виникнення науки соціальної психології й основних етапів її розвитку;
- навчити студентів орієнтуватися у змісті фундаментальних та практичних досліджень з питань соціальної психології;
- сприяти формуванню глибокого і адекватного розуміння суті процесів, які відбуваються в людині з точки зору законів психології;
- ознайомлення з основними теоретичними підходами до розуміння структури й закономірностей розвитку особистості;
- аналіз індивідуальних особливостей людини, емоційної й вольової регуляції її діяльності та засобів відображення інформації, уявлень про формування та розвиток механізмів поведінки та діяльності;
- формування знання про закономірності і механізми виникнення, функціонування і прояву соціально-психологічної реальності, що складається в процесі особистісних взаємодій;
- формування техніки спілкування в соціальній сфері;
- формування вміння аналізувати групові процеси й міжособистісні відносини;
- розвитку вмінь використовувати теоретичні та практичні знання з соціальної психології на практиці;
- здійснювати планування та психологічну корекцію соціальних взаємин у різноманітних трудових колективах. Прогнозувати та впливати психологічними методами на поведінку суб'єктів соціально-економічних взаємин.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, освітня компонента забезпечує набуття здобувачами вищої освіти:

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень

фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальних компетентностей:

ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК10. Здатність працювати у команді.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Спеціальних (фахових) компетентностей:

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Програмних результатів навчання:

ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

ПР24. Використовувати сучасні підходи продажу фінансових продуктів і послуг, володіти техніками здійснення ефективних комунікацій.

Soft skills

- здатність будувати конструктивні міжособистісні стосунки, вміння ефективно спілкуватися і дотримуватись безпеки відносин;
- впевненість у собі, віра в свої здібності та власний потенціал щодо успішності в обраній сфері діяльності;
- свідоме прагнення бути суб'єктом суспільного життя й діяльності;
- здатність до рефлексії власних реакцій, думок, дій; володіння навичками ефективного навчання та саморозвитку протягом життя.

Міждисциплінарні зв'язки з урахуванням структурно-логічної схеми ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування».

Перелік навчальних дисциплін, знання з яких потрібні для вивчення освітньої компоненти «Соціальна психологія»: «Філософія».

Перелік навчальних дисциплін, вивчення яких у подальшому базується на матеріалі освітньої компоненти «Соціальна психологія»: «Господарське право».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні основи соціальної психології

Тема 1. Специфіка та структура спілкування як соціально-психологічного процесу. Спілкування як обмін інформацією (комунікативний бік спілкування) [3,4,5,10,11].

Суспільні та міжособистісні відношення. Місце і природа міжособистісних відносин. Структура спілкування. Специфіка обміну інформацією між людьми. Засоби комунікації.

Тема 2. Спілкування як розуміння і сприйняття людьми одне одного (перцептивний бік спілкування) [3,4,5,10,11,17,20].

Поняття соціальної перцепції. Механізми міжособистісного сприймання. Ефекти міжособистісного сприймання. Точність міжособистісної перцепції. Міжособистісна атракція.

Тема 3. Психологія великих соціальних груп і масових явищ [3,5,11,17].

Класифікація соціальних груп. Структура психології великих організованих груп. Соціальні класи та прошарки. Етнічні групи. Гендерні та вікові групи. Характеристика і типи стихійних груп. Соціальні рухи.

Змістовий модуль 2. Соціально-психологічна сфера особистості

Тема 4. Соціально-психологічні проблеми соціалізації особистості [3,4,11,16].

Специфіка соціально-психологічної проблематики особистості. Поняття соціалізації. Зміст процесу соціалізації. Стадії процесу соціалізації. Інститути соціалізації. Соціально-психологічні якості особистості.

Тема 5. Психологія малих соціальних груп [3,5,10,11,16].

Визначення і межі, класифікація малих груп. Групові структури. Загальна характеристика динамічних процесів і утворення малої соціальної групи. Групова згуртованість. Ефективність групової діяльності. Групова динаміка і груповий розвиток. Стадії розвитку групи. Психологія колективу.

Тема 6. Соціально-психологічні конфлікти в організаційно-управлінській сфері [1,2,7,8,15,18,19].

Класифікація конфліктів в організації. Наслідки конфліктів в організації. Негативний вплив нерозв'язаних конфліктів. Психологічні типи конфліктів. Управлінсько-комунікативна некомпетентність керівника як джерело конфлікту. Важкий працівник. Інноваційні конфлікти. Інновація як об'єкт конфлікту. Особливості міжособистісних конфліктів. Регулювання інноваційних конфліктів. Трудові конфлікти.

4. Структура навчальної дисципліни

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість			
			годин			балів
			лк.	пр.	СРС	
Змістовий модуль 1. Загальні основи соціальної психології						
1-2	Лекція 1	Специфіка та структура спілкування як соціально-психологічного процесу. Спілкування як обмін інформацією (комунікація).	2			—
	Практичне заняття 1	Специфіка та структура спілкування як соціально-психологічного процесу.		2		15
	Самостійна робота 1	Соціально-психологічні механізми спілкування.			11	3
3-4	Лекція 2	Спілкування як розуміння і сприйняття людьми одне одного (соціальна перцепція).	2			—
	Практичне заняття 2	Невербальна комунікація.		2		15
	Самостійна робота 2	Емоції як еквівалент психічного стану індивіда. Форми переживання емоцій і почуттів.			11	3
5	Лекція 3	Психологія великих соціальних груп і масових явищ.	2			—
	Самостійна робота 3	Психологічна характеристика діяльності та активності людини.			6	4
6	ПМК 1	Підсумковий контроль за змістовий модуль 1				10
Всього за змістовий модуль 1 – 38 год.			6	4	28	50
Змістовий модуль 2. Соціально-психологічна сфера особистості.						
7-8	Лекція 4	Соціально-психологічні проблеми соціалізації особистості.	2			---
	Практичне заняття 3	Психолого-педагогічне вивчення особистості.		2		10
	Самостійна робота 4	Особистість як суб'єкт і об'єкт навчання, виховання і саморозвиток протягом життя.			11	3

9-10	Лекція 5	Психологія малих соціальних груп.	2			---
	Практичне заняття 4	Психологія малих соціальних груп.		2		10
	Самостійна робота 5	Особистість у групі. Лідерство як інструмент інтеграції групи.			11	3
11-12	Лекція 6	Соціально-психологічні конфлікти в організаційно-управлінській сфері.	2			---
	Практичне заняття 5	Соціально-психологічні конфлікти в організаціях.		2		10
	Самостійна робота 6	Характеристика конфлікту як соціального явища.			11	4
13-14	Самостійна робота 7	Підготовка до ПМК 2			7	---
	ПМК 2	Підсумковий контроль за змістовий модуль 2				10
Всього за змістовий модуль 2 – 52 год.			6	6	40	50
Всього з навчальної дисципліни – 90 год.			12	10	68	100

5. Перелік питань, що виносяться на підсумковий модульний контроль

ПМК – 1

1. Визначення соціальної психології як науки.
2. Сучасна соціальна психологія, її завдання й місце в системі наук.
3. Методи наукових соціально-психологічних досліджень.
4. Емоції й почуття: форми їх переживання. Емоції як еквівалент психічного стану індивіда.
5. Спілкування як предмет соціально-психологічного аналізу.
6. Спілкування як перцептивний процес.
7. Спілкування як комунікативний процес.
8. Спілкування як інтерактивний процес.
9. Поняття, функції та природа соціально-психологічного бар'єру.
10. Види соціально-психологічних бар'єрів.
11. Шляхи подолання соціально-психологічних бар'єрів
12. Діяльність як соціально-психологічна проблема.
13. Забезпечення психологічної залученості в діяльність.

14. Соціально-психологічні механізми спілкування.
15. Засоби масових комунікацій у структурі спілкування.
16. Мода як найдинамічніший феномен і механізм людського спілкування.
17. Соціально-психологічні механізми сприйняття в процесі спілкування.
18. Соціально-психологічні механізми впливу в процесі спілкування.
19. Соціально-психологічні ефекти спілкування.
20. Каузальна атрибуція.
21. Які фактори впливають на формування колективної ідентичності у великих соціальних групах?
22. Поняття та форми масової поведінки.
23. Натовп. Пояснення поведінки натовпу.
24. Теорії натовпу.
25. Поняття «комунікативна компетентність». Особливості вербальної та невербальної комунікації.
26. Поняття «комунікативний бар'єр». Головні причини виникнення бар'єрів.
27. Соціально-психологічний механізм формування суспільної думки.
28. Соціально-психологічний механізм чуток.
29. Соціально-психологічний механізм паніки.
30. Що таке соціальні стереотипи, як вони формуються та який їхній вплив на міжгрупові відносини?

ПМК – 2

31. Поняття особистості в соціальній психології.
32. Соціально-психологічна структура особистості.
33. Формування й розвиток особистості.
34. Соціалізація особистості: соціально-психологічний аналіз.
35. Зміст процесу соціалізації. Інститути соціалізації.
36. Поняття соціалізації. Стадії процесу соціалізації.
37. Психологічна теорія колективу.
38. Теорія ієрахії потреб А.Маслоу. Характеристика самоактуалізованої особистості за А. Маслоу.
39. Характеристики конфліктної поведінки.
40. Основні стратегії поведінки учасників конфлікту.
41. Стратегії управління конфліктом.
42. Тактики та стилі поведінки учасників конфлікту.
43. Психологічні методики подолання негативних емоцій у конфлікті.

44. Класифікація виробничих конфліктів.
45. Причини виникнення конфліктів в організації.
46. Поняття про темперамент. Типи темпераменту і їх психологічні характеристики.
47. Акцентуації особистості.
48. Темперамент і характер. Формування й зміна характеру.
49. Характер, його структура. Типології характерів.
50. Місце і природа міжособистісних відносин.
51. Поняття та класифікація соціальних груп.
52. Визначення і межі, класифікація малих груп.
53. Динамічні процеси в малих групах.
54. Опишіть основні етапи розвитку групової динаміки за Брюсом Такманом.
55. Соціально-психологічний феномен конформізму. Конформна поведінка.
56. Що таке конформність? Які фактори впливають на рівень конформної поведінки індивіда?
57. Діагностика соціально-психологічного клімату колективу.
58. Лідерство і керівництво . Стилi лідерства і керівництва.
59. Як стиль лідерства впливає на ефективність групової роботи?
60. Поняття «соціального статусу» та «соціальної ролі» у групі.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання, які використовуються в процесі вивчення навчальної дисципліни «Соціальна психологія»: лекції з використанням мультимедійних презентацій та проблемного викладання, дискусії, робота в групах, розв'язування ситуаційних завдань, кейсів, робота з навчально-методичною літературою, самостійна робота.

7. Рекомендована література

Базова

1. Власова О.І., Никоненко Ю.В. Соціальна психологія організацій та управління: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 398 с.
2. Долинська, Л. В. Психологія конфлікту : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Каравела, 2021. 304 с.
3. Донченко О. А., Хазратова Н. В. Основи соціальної психології: навч. посіб.. Київ: Міленіум, 2018. 495 с.
4. Орбан-Лембрик Л.Є. Соціальна психологія: у 2-х кн.: підруч. для вищ. навч. закл. Кн. 1: Соціальна психологія особистості і спілкування. К.: Либідь, 2021. 448 с.

5. Орбан-Лембрик Л.Є. Соціальна психологія: у 2-х кн.: підруч. для вищ. навч. закл. Кн. 2: Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія. К.: Либідь, 2021. 465 с.

Допоміжна

6. Гірник А. М. Основи конфліктології: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Києво-Могилянська академія, 2017. 222 с.
7. Дуткевич, Т. В. Конфліктологія з основами психології управління: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Центр навчальної літератури, 2015. 456 с.
8. Єременко Л. В. Конфліктологія: навч. посіб. Мелітополь: ФО-П Однорог Т.В., 2018. 219 с.
9. Калаур С. М. Соціальна конфліктологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.. Т.:Астон, 2018. 360 с.
10. Коваленко А. Б., Корнєв М. Н. Соціальна психологія: підручник для студ. вищ. навч. закл. [вид. 2-ге, переробл. та допов.]. К.: Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, 2016. 393 с.
11. Москаленко В.В. Соціальна психологія: підручник. [2-е вид., випр. та доп.]. К.: Центр учбової літератури, 2018. 688с.
12. Мороз, О. В. Теорія конфліктів в контексті побудови загальної моделі ефективності сучасного підприємства: монографія. Вінниця : Видавництво ВНТУ, 2017. 255 с.
13. Наприєнко, О.К. Психічна саморегуляція. К.: Здоров'я, 2015. 238 с.
14. Орлянський, В. С. Основи соціальної психології : підруч. для закл. вищої освіти. К. : Талком, 2018. 579 с.
15. Словник-довідник термінів з конфліктології / Чернівецький держ. ун-т ім. Ю. Федьковича. - Чернівці : Чернівецький державний університет, 2005. 334 с.
16. Соціальна психологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Волянчук, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець, Б. В. Андрійцев. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.
17. Татенко В. Соціальна психологія впливу: монографія. К.:Міленіум, 2018. 216 с.
18. Тихомирова Є. Б. Конфліктологія та теорія переговорів: підруч. для студ. вищ. навч. закл. Суми : Університетська книга, 2018. 239 с.
19. Управління конфліктами : навч. посіб. / Г. В. Жаворонкова, О. М. Скібіцький, Т. В. Сівашенко, О. І. Туз. - К. : Кондор, 2011. 172 с.
20. Філоненко, М.М. Психологія спілкування : підруч. для вищ. навч. закл. К.: Центр учбової літератури, 2018. 224 с.

8. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>

2. Електронна бібліотека НПН України <http://lib.iitta.gov.ua>
3. Навчально-освітній портал ТДАТУ:
<https://op.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=526>
4. Сайт кафедри суспільно-гуманітарних наук: <http://www.tsatu.edu.ua/shn/>
5. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>